

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag
Postbus 96810
2509 EJ Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

notitie

FORUM STANDAARDISATIE

Agendapunt:	9		
Bijlagen:	Bijlage A: Brief PSB aan Forum inzake StUF Bijlage B: Monitor open standaardenbeleid 2012 Bijlage C: Notitie Governance Digikoppeling		
Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Stuurgroep open standaarden		
Datum:	26 oktober 2012	Versie	1.0
Betreft:	Adoptie van open standaarden		

Doel

U wordt gevraagd om **in te stemmen met:**

- 1) het verzoek van de Programmaraad Stelsel van Basisregistraties (PSB) om als Forum Standaardisatie een discussie over het bredere werkingsgebied van StUF te organiseren.

U wordt gevraagd om:

- 2) - **kennis te nemen** van de resultaten van de 'Monitor open standaardenbeleid 2012' (bijlage B);
 - **in te stemmen** met de voorgestelde vervolgacties;
 - **mee te denken** of er nog andere acties kunnen worden ingezet (niet alleen BFS), die kunnen leiden tot het vergroten van de adoptie van open standaarden.
 - **in te stemmen** met het voorleggen van de belangrijkste resultaten en de door het Forum voorgestelde vervolgacties aan het College Standaardisatie in november.

U wordt gevraagd om **kennis te nemen** van:

- 3) Voortgang omtrent de bestekteksten voor open standaarden
- 4) Bijeenkomsten:
 - a. Webinar "DNSSEC voor overheden" - 6 september
 - b. Testevenement SEPA-standaarden - 25 september
- 5) Digikoppeling - aanmelding en "uitstekend beheerproces"

Toelichting

Datum
26 oktober 2012

Ad 1) Opdracht aan Forum Standaardisatie vanuit de Programmaraad Stelsel Basisregistraties (PSB) omtrent StUF

Beslispunt

U wordt gevraagd om in te stemmen met het verzoek van de Programmaraad Stelsel van Basisregistraties (PSB) om als Forum Standaardisatie een discussie over het bredere werkingsgebied van StUF te organiseren.

Achtergrondinformatie

StuF staat op de 'pas toe of leg uit'-lijst met een afgebakend organisatorisch werkingsgebied en functioneel toepassingsgebied.

Vanuit KvK/NHR is per brief aan de PSB gevraagd om een 'Ronde Tafel' te organiseren over mogelijke verbreding van dit werkingsgebied en toepassingsgebied. PSB heeft positief besloten en vraagt het Forum voor assistentie, zoals terugkomt in het volgende citaat uit de notulen van de PSB d.d. 21 september: "Besloten wordt om het forum te vragen een discussie over StUF te organiseren conform het voorliggende voorstel, met aandacht voor het door Logius ingebrachte urgentiebesef dat als er voorzieningen aangepast moeten worden op nieuwe standaarden, dit tijdig bekend wordt gemaakt." Het besluit van de PSB wordt ondersteund door het ICCIO (vergadering d.d. 24 september 2012).

Op basis van het besluit heeft Arnold Reinders van BZK namens de PSB een formeel verzoek aan Forum Standaardisatie gestuurd (bijlage A).

Ad 2) 'Monitor open standaardenbeleid 2012'

Beslispunt

U wordt gevraagd om:

- kennis te nemen van de resultaten van de 'Monitor open standaardenbeleid 2012' (bijlage B);
- in te stemmen met de voorgestelde vervolgacties;
- mee te denken of er nog andere acties kunnen worden ingezet (niet alleen BFS), die kunnen leiden tot het vergroten van de adoptie van open standaarden.
- in te stemmen met het voorleggen van de belangrijkste resultaten en de door het Forum voorgestelde vervolgacties aan het College Standaardisatie in november.

Achtergrondinformatie

De Monitor Open Standaardenbeleid brengt jaarlijks in kaart of het 'pas toe of leg uit'-principe door overheidsorganisaties is ingevoerd en wordt nageleefd, in hoeverre de standaarden van de lijst voor 'pas toe of leg uit' door overheidsorganisaties worden toegepast en wat de verdere adoptie van deze standaarden nog in de weg staat. ICTU voert deze monitor uit in opdracht van Bureau Forum Standaardisatie en zal dat ook weer gaan doen in 2013.

Datum
26 oktober 2012

Het onderzoek bestond uit vier delen:

- Mini-survey (zelf-rapportage)
- Onderzoek feitelijke aanbestedingen in 2011
- NUP-bouwstenen en open standaarden
- Anders bronnen, zoals SEPA-monitor van Nationaal Platform SEPA-migratie.

Voorstellen voor vervolgacties

Hieronder volgen de suggesties uit het monitorrapport met telkens daarbij een voorstel voor een actiehouder en toelichting.

#	Suggestie	Actiehouder en toelichting
a.	Veel mede-overheden, waarschijnlijk met uitzondering van de grotere organisaties, hebben zeer zelden met een aanbesteding te maken waarbij open standaarden relevant zijn. Het is juist voor deze kleinere organisaties niet waarschijnlijk (en wellicht ook niet redelijk) om te verwachten dat zij de kennis en expertise hebben om op dat moment op adequate wijze om open standaarden te vragen. Generieke communicatie is daarvoor geen oplossing, maar incidentele ondersteuning op maat wel.	Afgelopen jaren ontving en beantwoordde BFS in toenemende mate vragen van overheden. In 2013 pakt BFS dit meer structureel op. Zoals terugkomt in het werkplan 2013, wordt een "vraagbaak en wegwijzer" ingericht en onder de aandacht van de doelgroep gebracht. Met name voor gemeenten is een rol weggelegd voor KING.
b.	Een groot deel van de standaarden van de lijst is jaarlijks voor slechts een beperkt aantal aanbestedingen relevant: 13 van de 24 standaarden waren voor minder dan 10% van de aanbestedingen relevant, en 6 van de 24 voor slechts 10-20% van de aanbestedingen. Een aantal daarvan heeft dan ook een tamelijk specifiek toepassingsgebied. Hoe gericht de communicatie, stimulering en ondersteuning, hoe beter – zeker voor deze standaarden. Mogelijk is hier een taak weggelegd voor de beheerorganisaties van deze standaarden.	In het werkplan 2013 wordt nadrukkelijk ingezet op de samenwerking met beheerorganisaties en daarnaast op een adoptie-aanpak per standaard met gerichte inzet van adoptie-instrumenten samen met de belangrijkste stakeholders.
c.	Eén van de grote uitdagingen is: hoe ervoor te zorgen dat overheidsorganisaties correct die aanbestedingen weten te identificeren waarvoor mogelijk een open standaard relevant is, ook als zij maar	BFS zal bekijken of en hoe een dergelijk overzicht onderdeel kan zijn van de genoemde adoptie-aanpak per standaard samen met de

	<p>zelden een dergelijke aanbesteding doen. Wellicht kan een overzicht van de veelvoorkomende ICT-producten en -diensten, waarbij meestal een open standaard relevant is, daarbij helpen. Dat overzicht kan uiteraard tevens verwijzen naar de betreffende open standaard(en) en naar voorbeelden van een adequate manier om bij een aanbesteding om deze standaard(en) te vragen.</p>	<p>belangrijkste stakeholders.</p>
d.	<p>Een andere mogelijkheid is, om ook leveranciers (meer) te stimuleren om open standaarden toe te passen. Ook hierbij kan een overzicht van ICT-producten/-diensten, waarbij meestal een open standaard relevant is, nuttig zijn.</p>	<p>In het werkplan 2013 komt het verder vergroten van de betrokkenheid van leveranciers terug als belangrijk aandachtspunt. Hieraan wordt vormgegeven door het reeds in beheer genomen leveranciersmanifest, de organisatie van nieuwe (test)bijeenkomsten voor leveranciers en verdere samenwerking met ICT~Office.</p>
e.	<p>Van 8 ministeries en 2 uitvoeringsorganisaties zijn 23 aanbestedingen beoordeeld, en bij 19 daarvan is ten onrechte niet om één of meer open standaarden gevraagd. Meer inzicht in de praktijk van het open standaardenbeleid is te verkrijgen door bij elk van deze organisaties deze aanbestedingen met de betrokkenen te bespreken, hen een reactie op de beoordeling en toelichting op hun keuzes te vragen en de belemmeringen voor bredere adoptie die zij zien te bespreken. Hierbij kan bovendien de verantwoording ('leg uit') aan de orde komen.</p>	<p>ICCIO en Manifestgroep lijken de aangewezen partijen om dit op te pakken en hierover te rapporteren. De voortgang wordt zichtbaar in de monitor 2013.</p>
f.	<p>Bij de mede-overheden waren 9 standaarden van de lijst voor 5 of meer aanbestedingen relevant, maar in slechts 26 van de 97 gevallen is daarom gevraagd. Meer inzicht in de praktijk van het open standaardenbeleid is te verkrijgen door voor elk van deze standaarden met de betreffende mede-overheden</p>	<p>KING, IPO en UvW lijken de aangewezen partijen om dit op te pakken en hierover. De voortgang wordt zichtbaar in de monitor 2013</p>

Datum
26 oktober 2012

	te bespreken: de beoordeling en hun keuzes, en de belemmeringen die zij zien voor bredere adoptie.	
g.	De informatie over het toepassen van open standaarden door eOverheidsvoorzieningen is moeilijk te achterhalen. De transparantie zou erbij gebaat zijn als de betreffende beheerorganisaties die informatie regelmatig zouden actualiseren en publiceren.	De beheerders van eOverheidsvoorzieningen (zoals Logius, ICTU, BZK/BPR) moeten transparant maken welke open standaarden in hun voorzieningen worden ondersteund en daarover op hun site publiceren naar de gebruikers. Eventuele knelpunten kunnen worden gesignaleerd door het Forum en worden geadresseerd bij de Bestuurlijke regiegroep. Daarnaast is het punt van open standaarden expliciet onderdeel van de uitgewerkte erkenningsprocedure voor voorzieningen (nog niet geëffectueerd).
h.	Voor deze monitor is slechts beperkt informatie verzameld over het daadwerkelijke gebruik van open standaarden van de lijst. Een betrouwbaar en vollediger beeld van de adoptie vraagt om toepassingsgegevens, mogelijk kunnen de beheerorganisaties van standaarden hierin voor de volgende meting een rol vervullen.	BFS heeft dit eerder dit jaar zelf reeds onderkend en erop gestuurd dat gebruikscijfers uit een aantal andere bronnen ook terugkomen in de voorliggende monitor. In de monitor 2013 zal BFS ervoor zorgen dat er nog meer aandacht is voor het daadwerkelijk gebruik van open standaarden via de beheerders.
i.	De toepassing van open standaarden binnen NUP-bouwstenen is grotendeels op orde, maar er is nog aandacht van de betreffende beheerorganisaties wenselijk voor de 'laatste loodjes'.	Er zou een knelpunten analyse moeten worden gemaakt. De Bestuurlijke Regiegroep kan gevraagd worden om dit op te pakken.

Datum
26 oktober 2012

Ad 3) Voortgang omtrent de bestekteksten open standaardenDatum
26 oktober 2012

Forum Standaardisatie heeft bestekteksten laten schrijven voor de standaarden op de 'pas toe of leg uit' -lijst. De bestekteksten zijn eind september voorbesproken met een afvaardiging van de CBA (interdepartementale Commissie Bedrijfsjuridisch Advies). Dit heeft geleid tot een aantal kleine aanpassingen en aanscherpingen van de teksten. Op 11 december zullen de teksten definitief beoordeeld worden door de voltallige CBA en na goedkeuring zullen de teksten op de website van PIANOo worden opgenomen.

Ad 4) Bijeenkomsten**2de testevenement SEPA standaarden - 25 september**

Op 25 september jl. is een tweede SEPA-testevenement georganiseerd door Forum Standaardisatie, Kennisplatform administratieve software (ECP en GBNED), Nationaal Forum SEPA-migratie (NFS) en Betaalvereniging Nederland. ICT~Office heeft haar naam ook aan het event verbonden. Het was een succesvol event, meer dan 80 deelnemers. De reacties waren uiterst positief, zeker ook aan het adres van het platform.

Uit gesprekken met Centric en Pink Roccade bleek dat zij zich zorgen maken over de "awareness" van het probleem bij lagere overheden. Pink Roccade heeft het initiatief genomen voor een overleg met de BNG om deze zorg te adresseren. De BNG zelf ziet dit niet als een groot probleem, zolang de leveranciers hun rol maar invullen.

Nieuwsbericht:

<http://www.forumstandaardisatie.nl/actueel/item/titel/tweede-sepa-testevent-toont-positieve-samenwerking-banken-en-softwareleveranciers/>

Webinar "DNSSEC voor overheden" - 6 september

Op 6 september organiseerde SIDN in samenwerking met het Bureau Forum Standaardisatie een webinar 'DNSSEC voor Overheidsdomeinnamen' voor internetprofessionals werkzaam in de overheidssector. 85 professionals hadden zich aangemeld, waarvan er 72 het webinar gevolgd hebben. De aanwezigen waardeerden het webinar met een 7,5.

In het webinar behandelde Bart Knubben van het Bureau de beslissing om DNSSEC aan de pas-toe-of-leg-uit lijst toe te voegen en ging technisch adviseur Miek Gieben namens SIDN die per in op de achtergronden van DNSSEC. Toehoorders konden tijdens de presentatie online vragen stellen over DNSSEC en daar werd zo enthousiast gebruik van gemaakt dat de moderatoren het amper konden bijbenen.

Voor wie geïnteresseerd is, is het webinar is vanaf vandaag online beschikbaar via:

<https://www.onlineseminar.nl/SIDN/OnDemand.aspx?Id=193a5950-b752-42c6-a522-459f3d262d1e>

Ad 5) Digikoppeling – aanmelding en “uitstekend beheerproces”Datum
26 oktober 2012

De beheerder van Digikoppeling heeft het voornemen om eind dit jaar een nieuwe versie van de standaard ter toetsing aan te bieden bij het Forum Standaardisatie. De intentie is om niet alleen de nieuwe versie van de standaard te laten toetsen, maar ook om te toetsen of er in het geval van Digikoppeling sprake is van een uitstekend beheerproces.

De status ‘Uitstekend beheerproces’ heeft binnen de stuurgroep Digikoppeling geleid tot een aantal vragen. Bij BZK/B&I bestond bijvoorbeeld onduidelijkheid over de rolverdeling tussen de beheerder die de standaard vaststelt en het College dat de bevoegdheid heeft een standaard de ‘pas toe of leg uit’-status te verlenen.

Bureau Forum Standaardisatie heeft input geleverd voor een notitie aan de stuurgroep Digikoppeling over de status ‘uitstekend beheerproces’ en de verschillende verantwoordelijkheden van de beheerder en College Standaardisatie toegelicht (bijlage C).